

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA

z dnia 29 sierpnia 1958 r.

w sprawie warunków zdrowia wymaganych ze względów sanitarno-epidemiologicznych od osób wykonujących niektóre zajęcia zarobkowe.

Na podstawie art. 11 ust. 1 lit. b) i e) ustawy z dnia 21 lutego 1935 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i o ich zwalczaniu (Dz. U. Nr 27, poz. 198 i z 1949 r. Nr 25, poz. 174) oraz art. 8 lit. g) przepisów z dnia 22 marca 1928 r. o dozorcze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. Nr 36, poz. 343 z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie dotyczy warunków zdrowia wymaganych ze względów sanitarno-epidemiologicznych od osób wykonujących następujące zajęcia zarobkowe:

- 1) na stanowiskach fryzjerów, kosmetyków, kalotechników, manicurzystów, kąpielowych, charakteryzatorów oraz ich pomocników, stewardów na statkach powietrznych i wodnych, konduktorów środków komunikacji publicznej dla przewozu ludzi, a także obsługi wagonów sypialnych i specjalnych oraz wagonów chłodni do przewozu artykułów żywności,
- 2) na stanowiskach wymagających bezpośredniego stykania się z artykułami żywności przy ich wyrobie, przerobie, przechowywaniu, transporcie i obrocie oraz przy przygotowywaniu i wydawaniu do spożycia z wyłączeniem prac przy produkcji, zbiorze, przechowywaniu, transporcie i obrocie produktów rolnych z własnych gospodarstw,
- 3) przy oczyszczaniu i dezynfekcji sprzętu, urządzeń i pomieszczeń przeznaczonych do wykonywania czynności określonych w pkt 1 i 2,
- 4) przy urzędowym badaniu mięsa oraz przy nadzorze sanitarno-weterynaryjnym nad artykułami żywności,
- 5) na stanowiskach pracy w gospodarstwach rolnych będących w zarządzie jednostek państwowych, rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni — przy udoju i rozlewaniu mleka, wyrobie i przerobie przetworów mlecznych oraz wyrobów mięsnych, a także przy ich przechowywaniu, przewozie i obrocie,
- 6) przy handlu okrężnym mlekiem i jego przetworami, z tym że nie dotyczy to osób sprzedających takie produkty z własnych gospodarstw,
- 7) w zakładach służby zdrowia,
- 8) w zakładach pomocy społecznej przy bezpośredniej obsłudze osób korzystających z tych zakładów,
- 9) w zakładach nauczania, wychowywania i opieki dla niemowląt, dzieci i młodzieży do lat 18,
- 10) w domach wypoczynkowych, w hotelach, pensjonatach i innych zakładach przeznaczonych na zamieszkanie — przy żywieniu i obsłudze osób korzystających z tych zakładów oraz przy sprzątanii pomieszczeń,
- 11) w zakładach przemysłu farmaceutycznego, hurtowniach farmaceutycznych, aptekach i drogeriach — na stanowiskach wymagających bezpośredniego stykania się ze środkami farmaceutycznymi podczas ich wyrobu, przerobu, pakowania, fasowania, wydawania, a także przy sprzątanii pomieszczeń i urządzeń tych zakładów,
- 12) przy prasowaniu, przyjmowaniu, sortowaniu i wydawaniu czystej bielizny oraz przy sprzątanii pomieszczeń na czystą bieliznę,
- 13) w zakładach zaopatrujących ludność w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze — na stanowiskach pracy wymagających bezpośredniego stykania się ze zbiornikami wody, urządzeniami do oczyszczania wody i punktami

rozdzielczymi wody oraz przy naprawie lub konserwacji urządzeń wodociągowych, a także w zakładach przemysłowych posiadających własne ujęcia wody przeznaczonej do picia i potrzeb gospodarczych,

- 14) w zakładach kąpielowych przy obsłudze osób korzystających z tych zakładów, sprzątanii pomieszczeń oraz dezynfekcji i czyszczeniu urządzeń tych zakładów.

§ 2. 1. Nie mogą wykonywać zajęć określonych w § 1 osoby dotknięte:

- 1) chorobą zakaźną w stanie ostrym,
- 2) czerwonką przewlekłą,
- 3) gruźlicą w stanie czynnym narządów oddechowych — z zastrzeżeniami przewidzianymi w ust. 2 i 3,
- 4) jaglicą,
- 5) nietrzymaniem moczu lub kału,
- 6) owrzodzeniami otwartymi — ropnymi bądź przetokami ropnymi na odkrytych częściach ciała,
- 7) promieniłą (actinomycosis) z owrzodzeniami lub przetokami na odkrytych częściach ciała,
- 8) przetoką kałową,
- 9) ropnym nieżytem oskrzeli,
- 10) trądem,
- 11) twardzielą (rhinoscleroma) bądź ropnymi nieżytami nosa,
- 12) świerzbem oraz innymi zakaźnymi chorobami skóry, a także niezakaźnymi, lecz umiejscowionymi na odkrytych częściach ciała i wzbudzającymi odrazę,
- 13) wszawicą.

2. Osoby dotknięte czynną gruźlicą mogą być zatrudniane w zakładach leczniczych, przeznaczonych wyłącznie dla dorosłych chorych na gruźlicę.

3. Osoby chore na czynną gruźlicę nie połączoną z wydalaniem prątków mogą być zatrudnione:

- 1) w zakładach służby zdrowia z wyłączeniem zakładów lub ich części przeznaczonych dla dzieci bądź położnic, a także stanowisk pracy przy przechowywaniu, przygotowywaniu lub rozdawaniu artykułów żywności,
- 2) w zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej lub ich oddziałach przeznaczonych dla dzieci chorych na gruźlicę płuc typu dorosłych.

§ 3. 1. Osoby ubiegające się o zatrudnienie przy zajęciach określonych w § 1 obowiązane są poddać się badaniom wstępnym.

2. Nie podlegają badaniom wstępnym osoby posiadające pracownicze książeczki zdrowia z tytułu poprzedniego zatrudnienia, jeżeli nie upłynął termin kolejnego badania okresowego.

§ 4. 1. Pracownicy zatrudnieni przy zajęciach określonych w § 1 obowiązani są poddawać się badaniom okresowym w odstępach co 6 miesięcy.

2. Właściwy wydział zdrowia prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) w porozumieniu z właściwym inspektorem sanitarnym może w przypadkach uzasadnionych zarządzić przeprowadzenie okresowych badań w krótszych odstępach czasu niż określone w ust. 1, a także przedłużenie tych okresów dla pracowników zatrudnionych przy zajęciach określonych w § 1 pkt 1 oraz 10—12.

3. Jeżeli termin okresowego badania pracownika zatrudnionego na polskim statku morskim przypada w czasie trwania rejsu, badanie przeprowadza się bezpośrednio po powrocie statku do polskiego portu.

§ 5. Jeżeli zachodzi podejrzenie co do stanu zdrowia pracownika zatrudnionego przy zajęciu określonym w § 1, pracownik obowiązany jest poddać się badaniu na żądanie organu wykonującego nadzór sanitarny nad zakładem pracy albo na żądanie kierownika zakładu pracy.

§ 6. 1. Badania określone w §§ 3—5 obejmują ogólne badanie stanu zdrowia wraz z niezbędnymi badaniami pomocniczymi.

2. Badania (ust. 1) wykonują zakłady leczniczo-zapobiegawcze przy zakładach pracy, w których są lub mają być zatrudnione osoby podlegające badaniu.

3. W razie braku zakładu leczniczo-zapobiegawczego badania wykonuje zakład opieki zdrowotnej otwartej sprawujący nadzór sanitarny nad danym zakładem pracy.

4. Badania osób ubiegających się o zatrudnienie albo zatrudnionych przy zajęciach określonych w § 1 na polskich statkach morskich przeprowadzają organy określone w przepisach dotyczących warunków zdrowia wymaganych od osób zatrudnianych na polskich statkach morskich.

§ 7. 1. Jeżeli w zakładzie pracy jest zatrudnionych co najmniej 50 pracowników podlegających badaniom okresowym, a przy zakładzie pracy nie ma zakładu leczniczo-zapobiegawczego, właściwy wydział zdrowia prezydium powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej może na wniosek kierownika zakładu pracy zorganizować te badania w pomieszczeniach zakładu pracy.

2. Zorganizowanie badań może być uzależnione od zapewnienia przez zakład pracy odpowiedniego pomieszczenia wraz ze sprzętem nielekarskim.

§ 8. Zakłady społeczne służby zdrowia, za zgodą właściwego wydziału zdrowia prezydium powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej, mogą przeprowadzać we własnym zakresie badania swoich pracowników i osób ubiegających się o zatrudnienie.

§ 9. Badania osób ubiegających się o zatrudnienie oraz pracowników zatrudnionych przy zajęciach określonych w § 1 przeprowadzają:

- 1) w kolejowych zakładach pracy — zakłady kolejowej służby zdrowia,
- 2) w więzieniach — zakłady sprawujące opiekę zdrowotną nad pracownikami więzień.

§ 10. 1. Badania okresowe należy przeprowadzać w zasadzie w godzinach pracy pracowników podlegających tym badaniom.

2. Pracownicy podlegający badaniom okresowym mają prawo do zwolnienia z pracy na czas niezbędny do zgłoszenia się na badania i za czas takiego zwolnienia otrzymują wynagrodzenie jak za urlop wypoczynkowy.

3. Koszty przejazdu na badania lekarskie pracowników zatrudnionych przy zajęciach określonych w § 1 pokrywają zakłady pracy. Do zwrotu kosztów przejazdu mają odpowiednie zastosowanie przepisy dotyczące zwracania ubezpieczonym kosztów przejazdu do zakładów leczniczych.

§ 11. 1. W wyniku przeprowadzonego badania wstępnego wydaje się zainteresowanemu zaświadczenie, a w wyniku badania pracownika dokonuje się wpisu do pracowniczej książeczki zdrowia dla celów sanitarno-epidemiologicznych, której wzór określa załącznik do rozporządzenia. Jeżeli osoba ubiegająca się o zatrudnienie lub zatrudniona przy zajęciach określonych w § 1 podlega również badaniom przewidzianym w przepisach o zajęciach, których wykonywanie jest zabronione osobom dotkniętym chorobami wenerycznymi, zaświadczenie lub wpis powinny uwzględniać wyniki tych badań.

2. Zaświadczenia wydaje oraz wpisów dokonuje lekarz—kierownik zakładu przeprowadzającego badanie lub organ określony w § 6 ust. 4.

3. Zaświadczenia oraz wpisy powinny stwierdzać przydatność bądź nieprzydatność badanego do wykonywania zajęć określonych w § 1. W razie stwierdzenia nieprzydatności nie wymienia się jednostki chorobowej.

4. Wyniki badań przeprowadzonych u osób ubiegających się o zatrudnienie lub zatrudnionych przy zajęciach określonych w § 1 na polskich statkach morskich wpisuje się ponadto do indywidualnych kart badania przewidzianych w przepisach dotyczących warunków zdrowia wymaganych od osób zatrudnionych na polskich statkach morskich.

5. W razie rozwiązania stosunku pracy zakład pracy wydaje pracowniczą książeczkę zdrowia pracownikowi.

§ 12. 1. Na podstawie orzeczenia lekarskiego stwierdzającego nieprzydatność do wykonywania zajęć określonych w § 1 osoba ubiegająca się o zatrudnienie nie może zostać dopuszczona do wykonywania takich zajęć, a osoba zatrudniona podlega niezwłocznemu odsunięciu od wykonywania takich zajęć, z tym że należy ją zatrudnić przy innych zajęciach niż określone w § 1.

2. Jeżeli zmiana zajęcia (ust. 1) jest połączona ze zmianą istotnych warunków umowy o pracę, a pracownik nie wyraża zgody na taką zmianę, a także jeżeli zatrudnienie pracownika w danym zakładzie pracy przy innych zajęciach nie jest możliwe, zakład pracy, po upływie terminu na zgłoszenie wniosku o badanie komisyjne lub po wydaniu orzeczenia przez komisję lekarską (§ 13), powinien zgodnie z obowiązującymi przepisami rozwiązać umowę o pracę lub stosunek służbowy.

§ 13. 1. Osoba, która wskutek orzeczenia lekarskiego zostaje odsunięta od wykonywania zajęć określonych w § 1, może wystąpić z wnioskiem o zbadanie komisyjne (ponowne zbadanie), jeżeli ma uzasadnione zastrzeżenia co do prawidłowości tego orzeczenia.

2. Wniosek (ust. 1) składa się do właściwego wydziału zdrowia prezydium powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej w terminie 14 dni od dnia wydania zakwestionowanego orzeczenia za pośrednictwem zakładu społecznego służby zdrowia, który wydał to orzeczenie. Do wniosku należy dołączyć dowód (świadczenie lekarskie, wynik badania pomocniczego itp.), uzasadniający zgłoszone we wniosku zastrzeżenie.

3. Wniosek (ust. 1) wraz z dokumentacją lekarską zakład społeczny służby zdrowia przesyła bezzwłocznie do właściwego wydziału zdrowia, który w terminie 7 dni powinien sprawę przedstawić do rozpatrzenia powołanej przez siebie komisji lekarskiej. W skład komisji powinien w zasadzie wchodzić lekarz specjalista w dziedzinie medycyny, której dotyczy kwestionowane orzeczenie.

4. Przepisy ustępów poprzedzających nie dotyczą osób ubiegających się o zatrudnienie oraz zatrudnionych na polskich statkach morskich. Wnioski tych osób składa się i rozpatruje w trybie przewidzianym w przepisach dotyczących warunków zdrowia wymaganych od osób zatrudnianych na polskich statkach morskich.

5. Po wydaniu orzeczenia przez komisję lekarską zainteresowany nie może składać ponownego wniosku o kontrolę orzeczenia lekarskiego.

§ 14. 1. Kierownik zakładu pracy, w którym wykonywane są zajęcia określone w § 1, lub upoważniona przez niego osoba jest obowiązana:

- 1) ustalić wykaz tych zajęć oraz imienny wykaz pracowników zatrudnionych przy tych zajęciach,
- 2) dostarczyć dla każdego pracownika zatrudnionego przy tych zajęciach pracowniczą książeczkę zdrowia,

- 3) czuwać nad terminowym przeprowadzaniem badań pracowników oraz przechowywać pracownicze książeczki zdrowia z zachowaniem ich poufności,
- 4) okazywać wykazy i książeczki, o których mowa w pkt 1 i 2, na każde żądanie organów wykonujących nadzór sanitarny nad zakładem pracy,
- 5) kierować na badanie pracowników, co do których zachodzi podejrzenie, iż są dotknięci chorobą określoną w § 2 bądź wszawicą.

2. Jeżeli przy zakładzie pracy działa zakład leczniczo-zapobiegawczy, kierownik zakładu pracy obowiązany jest ustalić wykazy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w porozumieniu z kierownikiem zakładu leczniczo-zapobiegawczego, a w razie braku takiego zakładu, z właściwym inspektorem sanitarnym bądź kierownikiem zakładu społecznego służby zdrowia sprawującego nadzór sanitarny nad danym zakładem pracy.

§ 15. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do osób wykonujących zajęcia określone w § 1 w charakterze uczniów szkół zawodowych odbywających praktyczną naukę zawodu w zakładach pracy lub w warsztatach szkolnych, członków spółdzielni pracy, rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz do osób wykonujących te zajęcia na własny rachunek lub na rachunek członka rodziny.

§ 16. 1. Badania określone w §§ 3—5 są bezpłatne.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy osób wykonujących zajęcia określone w § 1 na rachunek własny lub na rachunek członka rodziny.

§ 17. Rozporządzenie nie dotyczy pracowników cywilnych wykonujących zajęcia określone w § 1 w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrom Obrony Narodowej oraz Spraw Wewnętrznych, a także osób ubiegających się o zatrudnienie w tych jednostkach.

§ 18. Tracą moc:

- 1) § 10 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 18 lutego 1937 r. o dozorcze nad wyrobem i obiegiem mąki i wyrobów mącznych (Dz. U. z 1937 r. Nr 25, poz. 171, z 1946 r. Nr 43, poz. 255 i z 1951 r. Nr 32, poz. 252),
- 2) § 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 10 grudnia 1936 r. o dozorcze nad mięsem i przetworami mięsnymi (Dz. U. z 1936 r. Nr 92, poz. 643, z 1937 r. Nr 49, poz. 378 i z 1952 r. Nr 12, poz. 75),
- 3) § 22 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 9 grudnia 1932 r. o dozorcze nad mlekiem i jego przetworami (Dz. U. z 1933 r. Nr 19, poz. 128),
- 4) § 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 lipca 1930 r. o dozorcze nad wyrobem i obiegiem tłuszczów i olejów jadalnych (Dz. U. z 1930 r. Nr 53, poz. 453 i z 1937 r. Nr 21, poz. 137),
- 5) § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 1 lipca 1935 r. w sprawie przepisów sanitarnych dla hoteli, pokojów umeblowanych i pensjonatów (Dz. U. z 1935 r. Nr 54, poz. 352 i z 1937 r. Nr 41, poz. 327),
- 6) § 9 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 18 września 1935 r. o przepisach sanitarnych dla zakładów fryzjerskich i golarskich (Dz. U. Nr 78, poz. 483),
- 7) § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 9 maja 1936 r. o zakładach kąpielowych (Dz. U. Nr 44, poz. 327),
- 8) § 13 zdanie pierwsze rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 lipca 1947 r. o dozorcze nad wyrobem i obrotem napojami chłodzącymi gazowanymi (Dz. U. Nr 52, poz. 283 z późniejszymi zmianami).

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Zdrowia: w z. B. Kozusznik

Załącznik do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 1958 r. (poz. 275).

Miejsce pieczęci
zakładu pracy

PRACOWNICZA KSIĄŻECZKA ZDROWIA
dla celów sanitarno-epidemiologicznych

(nazwisko i imię pracownika)

(rok urodzenia)

Miejsce zamieszkania

Rodzaj wykonywanej pracy w zakładzie

Data rozpoczęcia pracy

Uwaga: Pracowniczą książeczkę zdrowia przechowuje się w zakładzie pracy, który obowiązany jest udostępnić ją organom kontroli sanitarnej.

Data badania lekarskiego	Data badania na nosicielstwo zarazków schorzeń jelitowych	Zakład leczniczy, w którym dokonano badania, oraz numer karty badania	Badany przydatny do pracy (tak, nie), a jeżeli nieprzydatny — to na stałe lub na jaki okres czasu	Data następnego badania	Podpis lekarza	Uwagi i adnotacje organu kontroli sanitarnej
1	2	3	4	5	6	7